

можливість ведення кількісного багатоваріантного обліку, одержання всієї необхідної звітності та різнорідних документів по синтетичному й аналітичному обліку, можливість доповнювати і змінювати план рахунків бухгалтерського обліку, систему проводок, ведення аналітичного обліку, форм первинних документів, форм звітності та автоматичного друку вхідних (первинних) документів. Вихідними даними для програми є господарські операції, що вносяться до Журналу господарських операцій.

Програма «1С: Бухгалетрія» дозволяє вводити господарські операції декількома способами: ручне введення операцій; використання типових операцій і режиму «документи і розрахунки». На підставі введених господарських операцій програма формує звітність по синтетичному обліку та різні допоміжні документи.

Для бухгалтерії перехід до реформування системи бухгалтерського обліку із застосування міжнародних стандартів означає постійне підвищення вимог до обсягу, якості та оперативності роботи. Дедалі зростають вимоги до рівня кваліфікації, – вже мало бути лише бухгалтером, необхідні глибокі знання економічної теорії, права, фінансового аналізу. Відповідно підвищуються вимоги до автоматизованих систем: це й можливість надання даних для фінансового аналізу, і поширення можливостей бухгалтерського діловодства й документообігу, і системи зведеного обліку та фінансової звітності, яку складають підприємства різних країн світу і яка має певні відмінності у підходах до змісту фінансових звітів, необхідних для прийняття рішень в умовах розвитку міжнародної торгівлі, транснаціональних корпорацій, глобалізації фінансових ринків.

1. Марченко Д.М. Автоматизація бухгалтерського обліку як джерело зростання його ефективності // *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит – 2009, №6, с. 248.*

2. Бенько М. М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку: монографія / М. М. Бенько. – К: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 336 с.

3. Стрижак Д. Д. Аналіз особливостей використання інформаційних технологій при автоматизації обліку заробітної плати / Д. Д. Стрижак // *Управління розвитком. – 2012. – 13(134). – С. 98–100.*

В. Бандура, Д. Кузів, В. Мелех

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Аудиторська діяльність є невід'ємним елементом супроводження управлінських процесів вітчизняних суб'єктів господарювання та важливою складовою підтримання життєвого циклу підприємств різних форм власності та видів економічної діяльності.

Питання теорії та практики аудиту активно досліджували вітчизняні науковці: М. Білуха, О. Бородкін, Ф. Бутинець, Б. Валуєв, З. Гуцайлюк, Г. Давидов, Н. Дорош, І. Дмитренко, С. Зубілевич, А. Кузьмінський, М. Кужельний, О. Петрик, І. Пилипенко, О. Редько, В. Рудницький, В. Савченко, В. Сопко, Л. Сухарева, Б. Усач, В. Шевчук та інші. У світовій бухгалтерській думці важливі теоретико-прикладні аспекти теорії та практики аудиту узагальнені в працях: Р. Адамса, Х. Андерсона, Е. Аренса, Р. Доджа, Ф. Дефліза, Г. Дженіка, Д. Кармайкла, Дж. К. Лоббека, Р. Монтгомері, Дж. Робертсон.

Опрацьовуючи наукові джерела в галузі аудиту та аналізуючи актуальні питання понятійного апарату, нами було виявлено, що майже відсутня цілісна науково-обґрунтована класифікація складових аудиторської діяльності, недостатньо досліджені потенційні можливості окремих видів аудиторських робіт та послуг. Зокрема, на нашу

думку потребує подальшої розробки механізм оптимального співвідношення систем та методів регулювання аудиторської діяльності. Залишаються актуальними проблеми впливу Міжнародних стандартів аудиту на вітчизняну практику аудиторської діяльності.

Є багато невирішених проблем в галузі забезпечення якості аудиторського обслуговування, таких як гарантії незалежності аудитора, організація контролю якості, місце професійних громадських організацій в цій системі тощо.

У Законі України „Про аудиторську діяльність” зазначено, що аудит - перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки про її достовірність в усіх суттєвих аспектах. Відповідно до цього аудиторська діяльність – це сфера підприємництва, що містить організаційне та методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок та надання інших аудиторських послуг [1]. На нашу думку, однією з найважливіших проблем аудиторської діяльності є її нормативне регулювання та перспективи його удосконалення.

Досліджено, що нормативне регулювання аудиторської діяльності в Україні здійснюється за трьома рівнями:

I – законодавчо-нормативного регулювання;

II - нормативно-методичного регулювання і контролю якості;

III - внутрішнього регулювання.

Таке бачення сутності аудиторської діяльності призвело до думки про те, що сучасне нормативне регулювання аудиту в Україні має ряд недоліків. Зокрема, недоліки законодавчо-нормативного регулювання (I-й рівень) стосуються визначення кола об'єктів обов'язкового аудиту, переліку інших послуг, що можуть надавати аудитори (крім аудиту фінансової звітності), визначення ролі і місця громадських професійних організацій в регулюванні аудиторської діяльності.

Якісне економіко-правове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання та підвищення престижу аудиторської професії реалізується шляхом впровадження багаторівневої системи сертифікації аудиторів, що базується на оцінці рівня їх професіоналізму, ступеня підготовки та практичного досвіду, створює середовище обмежень для проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Багаторівнева система передбачає надання сертифікатів таких серій:

„А-1” для осіб, які вперше здали кваліфікаційні іспити, має обмеження у здійсненні аудиту на середніх та великих підприємствах;

„А-2” для аудиторів, які безперервно практикували та щорічно підвищували рівень кваліфікації, має обмеження у здійсненні аудиту на великих підприємствах;

„А-3” для надання всього переліку аудиторських послуг підприємствам будь-якого розміру та виду діяльності;

„А-4” для аудиторів, які мають науковий ступінь економічного чи юридичного напрямку.

Особливої уваги заслуговує недотримання вимог щодо забезпечення незалежності аудитора під час надання професійних послуг. У Кодексі професійної етики Міжнародної Федерації Бухгалтерів виділять відповідно до фундаментальних принципів професійної діяльності особливі загрози: власного інтересу, власної оцінки, захисту, особистим і сімейним стосункам, тиску. У своїй практичній діяльності аудитор стикається практично з усіма перерахованими загрозами [3].

Важливою також є проблема встановлення цін на аудиторські послуги саме в частині методики їх визначення. Єдиної системи розрахунку вартості аудиторських послуг в Україні не існує, тому аудитори часто використовують власну систему формування ціни. Зазвичай така система заснована на визначенні кількості

відпрацьованих людино-годин чи обсягу виконаних робіт, що призводить до зниження якості наданих послуг.

Натомість потребує першочергового розв'язання проблема ефективної роботи аудитора з використанням комп'ютерної техніки, яка знайшла вже своє застосування в роботі різних економічних служб. Розробка та удосконалення комп'ютерних програм щодо роботи з аудиторською документацією сприятиме зменшенню завантаженості аудитора, а також дасть змогу розробити багатофункціональну клієнтську базу.

Таким чином, можна виділити основоположні проблематичні питання аудиторської діяльності в Україні:

- недосконалість теоретико-прикладних та методичних матеріалів з аудиторського контролю;
- низька довіра до аудитора;
- значний негативний вплив „тіньового” бізнесу;
- недостатній практичний досвід аудиторської діяльності;
- низький рівень кваліфікованих аудиторських кадрів;
- недотримання аудиторами якості аудиторських послуг;
- відсутність штрафів та покарань за недостовірність звіту аудитора;
- відсутність чіткого механізму формування ціни на аудиторські послуги;
- відсутність методичних рекомендацій з питань комп'ютеризації аудиту
- негативний вплив дослівного перекладу закордонних стандартів і концепцій без врахування особливостей економічного розвитку нашої країни;
- відсутність типових формулярів документів з аудиту;

Розглянувши сучасні проблеми аудиторської діяльності можна зробити висновок про те що вдосконалення аудиту в Україні - це складний та багатогранний процес, який потребує: вдосконалення системи економічного контролю у країні в цілому, підвищення кваліфікаційних вимог до аудиторів, поліпшення нормативного та методичного забезпечення здійснення аудиторської діяльності.

1. Закон України „Про аудиторську діяльність” № 3125-ХІІ від 22.04.1993 (в редакції з - 7.08.2011).

2. Кінащук Л. Проблеми організаційного та методичного забезпечення аудиту // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - №2. - С. 87-89.

3. Усач Б. Ф. Проблеми розвитку аудиту в Україні /Б.Усач.- К.:Знання-Прес, 2007.- с. 217-222.

4. Шульман М. К. Проблеми практичної реалізації принципу незалежності у діяльності аудитора / М. К. Шульман // Аудитор України. – 2007. – №14. – С. 23-25.

В.І. Барановська, О.В. Щербик, К.В. Болібрех
Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя, Україна

СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Від ефективної організації та планування фінансово-господарської діяльності, на сучасному етапі, багато в чому залежить, розвиток вітчизняних підприємств. Облікова політика підприємства, в свою чергу, є важливим інструментом, в побудові та реалізації облікового, контрольного та управлінського процесів у суб'єктів господарювання.

Виникнення поняття «облікова політика» в вітчизняній практиці пов'язане зі змінами в системі економічних відносин, що зумовили необхідність реформування бухгалтерського обліку в Україні, його пристосування до нових умов господарювання та процесами трансформації бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів.